

Mikor invenció és mikor innováció?

VISSZHANG - LXIII. évfolyam, 9. szám, 2019. március 1.

Két különböző jelentésű, latin eredetű szó használata sajnálatosan kusza a magyar nyelvben. A pontatlan fogalomhasználat még az *ÉS*-ben is előfordult Mihályi Péter írásában, innovációt mondva az invenciókra is (*Mi a baj az Innovációs Minisztériummal?*, 2019/7., febr. 15.).

A latin invenció szó fejezi ki a feltalálást, a felfedezést, a találmányt, az új kutatás-fejlesztési eredményeket.

A latin eredetű innováció szó eredeti fogalma magában foglalja a fejlődés bármilyen fajtáját, egyúttal kifejezi annak újdonságként felfogható mivoltát. E szó tartalma sokat változott az évszázadok során. A XX. században – Schumpeter meghatározásával kezdve – csak azokat az újdonságokat tekintjük innovációnak, amelyeket a gyakorlatban is alkalmaznak. Azaz az innováció akkor valósul meg, amikor a találmány vagy új ötlet *hasznosítása* megtörténik. A hasznosítás nem feltétlenül üzleti, végbemehet a kormányzati (közigazgatás, oktatás, egészségügy) és a nonprofit szférában is.

A politikaformálók és a tudományos kutatók jelentős része az innovációt máig egy szűkített értelmezésben fogja fel, az átütő technológiai ideaként, jobb esetben annak gyakorlati megvalósítására épülő tevékenységként. Az innovációknak ez a szűkített értelmezése távol van a gazdasági innovációk jelenkori neo-schumpeteri fogalmától, de az eredeti schumpeteri fogalomtól is. Mindkettő alapvetően eltér attól a téves értelmezéstől, hogy a felfedezés, az invenció önmagában is innovációt jelent, továbbá a csupán átütő technológia piaci bevezetésére szűkített innovációfelfogástól. Az innovációknak, ahogy Havas Attila cikke leírta, számos más forrása is lehet, mint a kutatás-fejlesztés (*„Vannak hamis próféták”*, *ÉS*, 2019/7., febr. 15.).

Ahhoz, hogy az invenciókból üzleti innovációk szülessenek, az innovációra éhes vállalkozásokra van szükség. Ha egy régióban, országban a vállalkozásoknak nincs éhe az innovációkra, akkor parlagon maradnak a legkiválóbb újdonságok is. Vagy a feltalálók számára jobb esetben a találmányaik más országban válnak innovációvá.

A fogalmi pontatlanság sohasem jó, de különösen akkor veszélyes, ha annak szakpolitikai következményei is vannak.